

mého vlastnictví, nemohli by snad žalobci poháněti k zodpovědnosti osobu cizí, poměrů neznalou; vůči žalované, která stav věci zná, dlužno jim toto právo přiznati. Jezdic přes cizí můstek, zasáhla žalovaná do výhradních práv strany žalující a jelikož ani netvrdila, že také jí přísluší ze soukromoprávního titulu právo jízdy po můstku, jest žaloba oprávněnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání — mimo jiné z těchto

důvodů:

Co se týče důvodu nesprávného právního posouzení věci, lze snad připustiti, že názor odvolacího soudu, ostatně jen mimochodem vyslovený, dle něhož jen majitel nemovitostí, nikoliv však třetí osoba, může přivoditi trvalé spojení tak, by se movitá věc stala součástí věci nemovité, v této všeobecnosti správným není. Stačí v tomto ohledu poukázati na ustanovení § 414 a násl. obč. zák. o nabývání práva vlastnického přibýtkem. Přes to však nelze naříkanému rozsudku vytýkati nesprávné právní posouzení věci, a budiž, nehledíc k právě zmíněnému právnímu názoru, poukázáno na ostatní úplně správné vývody odvolacího soudu, ke kterým se ještě dodává toto: Dle spisů není sporným, že žalobci zřídili si můstek pro svoje hospodářské účely a sami jej ze svého udržují. Žalovaná proti tvrzení žalobců, že je můstek ve výlučném jejich soukromém vlastnictví, namítá, že můstek za daných okolností stal se součástí veřejného statku. Tu však dlužno připomenouti, že § 297 obč. zák. ohledně podobných věcí, jako je zmíněný můstek, mají-li se státi součástí pozemku, výslovně předpokládá, by věc byla zřízena v tom úmyslu v zemi a půdě, by trvale na ní zůstala. Pouhé vtačení můstku do půdy veřejného statku bez onoho úmyslu tedy ještě nestačí. Není dále ani rozhodným, že příkop a pozemek č. p. 1021/7 (náves) jsou dosud veřejným statkem, jichž může užívat každý úd obce (§ 288 obč. zák.), neboť v tomto případě nejedná se o užívání veřejného statku, ohledně které otázky příslušelo by rozhodnutí správnímu úřadu, nýbrž o právo vlastnické ohledně můstku samého, jež posuzovati sluší dle § 354 a násl. obč. zák., jimiž je majiteli propůjčeno právo, že nemusí trpěti nežádného vsahání do svého vlastnictví a ohledně kterého nebylo prokázáno, že podléhá obmezení v tom smyslu, že musí trpěti spoluzívání jiných osob. Ku poukazu dovolatelky na to, že názor odvolacího soudu vedl by k tomu, že by byl vlastně veřejný statek vyloučen z veřejného užívání, a že, kdyby překročení příjezdních můstků bylo závislým na povolení těch, kdož můstky stavěli, byla by náves uzavřena i vlastním občanům obce, sluší podotknouti, že domněnka tato případnou není, jelikož rozhodnutím tohoto případu se nijak neprejudikuje otázce používání veřejného statku.

Čís. 476.

Směnná smlouva, ujednaná s dodatkem, že jeden ze smluvníků může jím výměnou poskytnuté pozemky v umluvené ceně zpět koupiti, nebudou-li druhým smluvníkem do určité doby zastavěny, jest ujednaná pod rozvazovací výminkou. Dostaví-li se výminka, podrží smluvník, v jehož prospěch přičiněna výminka, pozemky, jež směnou obdržel, a obdrží zpět proti zaplacení umluvené ceny pozemky, jež směnou přepustil.

(Rozh. ze dne 30. března 1920, Rv II 47/20.)

Směnnou smlouvou ze dne 19. února 1908 postoupila městská obec staviteli 4 stavební parcely, začož jí stavitel postoupil dvě pozemkové parcely. Zároveň zavázal se stavitel za sebe i za své právní nástupce, že stavební parcely do 6 let zastaví, jinak že bude obec oprávněna, by po marném uplynutí této lhůty pozemky, jež staviteli postoupila, zpět koupila po 12 K za sáh. Toto oprávnění obce bylo zapsáno do pozemkové knihy. Ježto stavitel pozemků ve zmíněné lhůtě nezastavěl, domáhala se obec jich vrácení za smlouvenou cenu. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobě vyhověl. **D ů v o d y:** Nelze o tom pochybovati, že zpětnou koupi lze vyhraditi i při smlouvě směnné. Jest sice pravda, že občanský zákonník mluví o zpětné koupi jako o vedlejší úmluvě při smlouvě trhové, a užívá proto v § 1070 obč. zák. výrazu »prodátele«, než zařazení to lze si vysvětliti tím, že právo koupě zpáteční se vyskytuje zpravidla při smlouvách trhových, což však nevylučuje, by nebyla zpětná koupě umluvena i při smlouvě směnné. Podmínky zpětné koupě mohou strany libovolně umluviti. Ježto umluvené podmínky se splnily, jest obec oprávněna, by své právo vykonala. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Mýlným jest názor prvního soudu, že lze umluviti zpětnou koupi i při smlouvách směnných. Dle jasného doslovu zákona spočívá právo zpětné koupě v tom, že lze věc p r o d a n o u, nikoliv tedy snad směněnou, zpět vykoupiti. V §ech 1067 a násl. obč. zák. jsou obsažena ustanovení o »zvláštních družích neboli vedlejších úmluvách smlouvy kupní«; jsou to zvláštní ustanovení, jichž nelze obdobně použiti. Vedlejší úmluva při smlouvě směnné, že směněné pozemky lze zpět požadovati, nemůže se státi »právem na zpětnou koupi« ani tím, že byla skutečně zaknihována, jakž stalo se v tomto případě proti předpisu § 9 knih. zák. Tím není ještě řečeno, že by úmluva taková byla zhoła neplatnou, jak míní odvolatel; její právní povahu dlužno spíše posuzovati dle všeobecných předpisů o smlouvách (hlava XVII. obč. zák.), přihlížejíc k okolnostem toho kterého případu. Mohlo by zde jíti buď o kupní smlouvu hotovou avšak podmíněnou aneb sice o nepodmíněnou avšak pouze budoucí. Pro zodpovědění této otázky jest rozhodným obsah úmluvy a vůle smluvních stran, jak jest z úmluvy té zřejma. Z těchto pak vyplývá, že tu jde o smlouvu předběžnou o budoucí trhově smlouvě, jejíž podmínky, jmenovitě určení času, třebaš podmíněné, jsou splněny. Ježto sporné parcely nebyly zastavěny v umluvené šestileté lhůtě a dosud zastavěny nejsou, mohla sice obec domáhati se zpětného jich prodeje, avšak pouze do jednoho roku po té, když zmíněná šestiletá lhůta uplynula, totiž do 19. února 1915. Ježto však obec tak neučinila, zanikl dle § 936 obč. zák. její nárok.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek soudu první stolice.

D ů v o d y:

Správně dovozuje soud odvolací, že úmluvu, kdyžtž nespadá pod ustanovení §§ 1068 až 1070 obč. zák., dlužno posuzovati dle všeobecných předpisův o smlouvách. Nelze však přisvědčiti odvolacímu soudu v tom, že úmluva byla by dle své vlastní povahy smlouvou předběžnou ve smyslu § 936 obč. zák. Nejednalo se stranám o to, by teprve v budoucnosti bylo něco zvláštní smlouvou ujednáno a že by obci měl teprve vzejíti nárok na to, by spolusmluvník byl po případě přidržán

k tomu, by v novou samostatnou smlouvu vešel. Naopak závazek právního předchůdce nynější žalované strany byl pevně stanoven již smlouvou směnnou a obec měla právo, by přímo z této smlouvy domáhala se plnění. Arciž byl vznik nároku odsunut na dobu pozdější, nejistou. Obsah nároku směřoval ohledně vyhrazených parcel k restituci právního stavu, jak byl zde před směnou. Právní předchůdce žalované strany stal se následkem směnné smlouvy vlastníkem parcel, měl však vlastnictví čtyř parcel pozbyti a parcely měly připadnouti zase zpět do vlastnictví obce, kdyby do šesti let ode dne smlouvy nebyly druhým smluvníkem zastavěny. Byla tudíž ohledně čtyř parcel sjednána směnná smlouva pod rozvazovací potestativní výminkou. Úmluva, že obec má právo vyplatiti čili, jak ve smlouvě nepřesně se praví, zpět koupiti parcely za cenu 12 K za jeden každý skutečný čtverečný sáh, týkala se vypořádání smluvníků pro případ, že výminka by se splnila. Tu jen ohledně řečených čtyř parcel měl se zase obnoviti dřívější stav právní, parcely, žalobkyní převzaté, měly jí zůstati a druhé straně měla se poskytnouti ujednaná náhrada za plošnou rovnocennou výměru, jež měla by se jí vrátiti, ale dle smlouvy vrátiti se neměla. Pojímá-li se úmluva tak, jak dolíčeno, a, není-li o tom sporu, že výminka nastala, jest prosba žalobní ospravedlněna a nemá vůči ní místa ani obrana zkrácení přes polovici pravé ceny, ježto po této stránce rozhodným jest okamžik, kdy smlouva směnná byla uzavřena, a nikoli doba, kdy rozvazovací výminka se splnila, s ohledem na prv označenou dobu však zkrácení přes polovici pravé ceny ani se netvrdí.

Čís. 477.

Při ubytování vojska dle zákona ze dne 11. června 1879, čís. 93 ř. zák. vystupuje obec pouze jako sprostředkovatelka mezi vojenskou správou a poskytovatelem bytu.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1920, R I 206/20.)

Žalobce domáhal se na obci náhrady nákladu, jež učinil, by uvedl opět v řádný stav místnosti, jež byl obci poskytl za účelem ubytování vojska, a jež vojskem byly poškozeny. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl v podstatě z toho důvodu, že mezi žalobcem a žalovanou obcí nebyla sjednána nájemní smlouva, nýbrž že žalovaná byla pouhou sprostředkovatelkou vojenské správy, jak jí zákonem jest uloženo: dle § 35 zákona ze dne 11. července 1879, čís. 93 ř. zák. nahrazuje vojenská správa škodu, jež vznikla ubytováním vojska. O d v o l a c í s o u d zrušil rozsudek soudu prvé stolice a nařídil mu, by, vyčkaje právomoci, znovu jednal a rozhodl. D ů v o d y: Vojenská správa jest povinna, by, vracejíc objekty, jež jí byly dány v užívání na základě ubytovacího zákona ze dne 11. června 1879, čís. 93 ř. zák., je vrátila — nehledíc k obvyklému opotřebování — v takovém stavu, v jakém je převzala. Byly-li objekty poškozeny, ručí vojenská správa za zavinění vojenských oddílů a těch osob, jimž byly dány v užívání, nikoliv však za náhradu a za následky obvyklého opotřebování. Ten, kdo objekty poskytl, musí se však domáhati na soudě náhrady z tohoto ručení nejdéle do roka po té, kdy objekt byl mu vrácen, jinak právo jeho zaniká (odstavec 3, 4 a 6 § 35 cit. zák.). Dle od-